

Sygn. akt: I C 511/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Irena Choma
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jolanta Kulpa

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. w Tarnowie

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko E. L.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

Oddala powództwo

Przewodniczący

Sygn. akt IC 511/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 27 czerwca 2013 roku

Powódka M. C. pozwem z dnia 20 lutego 2012 roku przeciwko E. L. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej darowizny dokonanej przez I. C. na rzecz E. L. środków pieniężnych do wysokości:

- kwoty należnej na jej rzecz od I. C. z tytułu podziału majątku wspólnego tj. kwoty 61.199,19 zł wraz z odsetkami do dnia zapłaty, stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci Postanowienia z dnia 30 lipca 2009 roku Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie I Wydział Cywilny sygn. akt I Ns 420/09/N;
- należności z tytułu niezapłaconych alimentów, które na dzień 27 stycznia 2012 roku wynoszą 34.068,79 zł wraz z odsetkami do dnia zapłaty stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci wyroku z dnia 3 marca 2008 roku Sądu Okręgowego w Krakowie XI Wydział Cywilny Rodzinny o sygn. akt XI CR 2826/04.

Nadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Na uzasadnienie pozwu powódka podała, iż wyrokiem z dnia 3 marca 2008 roku Sądu Okręgowego w Krakowie orzeczono rozwód jej małżeństwa z I. C., w którym to wyroku zostały zasądzone alimenty na jej rzecz. Wierzytelność jest ściągana co miesiąc przez komornika jedynie w części. Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 roku Sąd Rejonowy w

Krakowie dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie zasądził na rzecz powódki od I. C. kwotę 61.199,19 zł wraz z odsetkami od dnia wymagalności do dnia zapłaty, tytułem spłaty części majątku wspólnego, która to wierzytelność nie została przez dłużnika uiszczona.

W dniu 22 lutego 2007 roku I. C. dokonał zbycia udziałów w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. za kwotę 122.398,38 zł, przy czym udziały były objęte wspólnością majątkową małżeńską. I. C. zabrał całą kwotę ze sprzedaży wyżej wymienionych udziałów i darował środki pieniężne swojej konkubinie E. L.. Niedługo po darowiznie E. L. nabyła nieruchomości w K., w której zamieszkuje wraz z I. C. i ich córką. Na skutek rozporządzenia majątkiem egzekucja komornicza posiadanych przez powódkę wierzytelności względem I.

C. okazała się bezskuteczna. Wynagrodzenie za pracę oficjalnie uzyskiwane przez osobistego dłużnika powódki wystarcza jedynie częściowo na zaspokojenie należnych jej świadczeń alimentacyjnych.

Powódka wskazała, iż swoje roszczenie opiera na art. 527 i następnym kodeksu cywilnego, argumentując, że zostały spełnione wszystkie przesłanki powołanego przepisu, umożliwiające dochodzenie przez powódkę roszczeń na podstawie skargi pauliańskiej. Dłużnik I. C. dokonał czynności rozporządzającej majątkiem ze świadomym pokrzywdzeniem powódki, gdyż czynność darowania pieniędzy była dokonana w trakcie rozprawy rozwodowej, czyli w momencie, w którym wiedział o konieczności podziału majątku wspólnego oraz obowiązku alimentacyjnego. Natomiast pozwana przyjmując darowiznę środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży udziałów wiedziała o roszczeniach powódki wobec I. C.. Pozwana bowiem była przyczyną rozwodu powódki z I. C. i w czasie rozprawy rozwodowej wspólnie z nim zamieszkiwała, a zatem była osobą będącą w bliskim stosunku z dłużnikiem. W ocenie powódki czynność prawna dokonana pomiędzy dłużnikiem, a pozwaną polegająca na przekazaniu pieniędzy była świadomym działaniem zmierzającym do pokrzywdzenia powódki, bowiem dłużnik wyzbył się majątku i stał się niewypłacalny, jednocześnie pozwana otrzymała korzyść majątkową w postaci kwoty pieniężnej na zakup działki.

W odpowiedzi na pozew i dalszych pismach procesowych pozwana E. L. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana wskazała, iż nigdy nie otrzymała od I. C. żadnej darowizny, a jedynie częściowe rozliczenie zaległych alimentów na ich wspólną córkę N., które wynikały z zawartej między pozwaną, a I. C. umowy alimentacyjnej. Umowa ta została zawarta po urodzeniu się córki N. C., jednakże I. C. nie wywiązywał się ze swojego obowiązku płacenia alimentów na dziecko od roku 2002, w związku z czym w 2007 roku, po sprzedaży udziałów w spółce, doszło do rozliczenia części zaległych alimentów w wysokości 30.000 zł. W ocenie pozwanej I. C. dobrowolnie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego wobec powódki i ich dzieci, natomiast nie robił tego wobec innego swojego dziecka - N.. Powódka wskazała, iż w 2008 roku na podstawie orzeczenia sądowego, zasądzono od I. C. na rzecz N. C. alimenty, jednakże I. C. jedynie częściowo wywiązuje się z nałożonego na niego obowiązku. Pozwana wyjaśniła, iż zakup działki w kwietniu 2007 roku nastąpił z pieniędzy otrzymanych za zaległe alimenty, jednakże budowa i wyposażenie domu posadowionego na tejże działce nastąpiło ze środków pochodzących z kredytu bankowego. Pozwana zaprzeczyła, iż kiedykolwiek nakłaniała I. C. do niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego względem powódki lub jej dzieci lub, że pomagała w ukrywaniu i wyzbyciu się majątku, jak również działała z zamiarem pokrzywdzenia powódki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powódka M. C. zawarła związek małżeński z I. C. w dniu 28 kwietnia 1984 roku. Pozwem z dnia 22 czerwca 2004 roku I. C. domagał się orzeczenia rozwodu małżeństwa z M. C., początkowo bez orzekania o winie z zasądzeniem alimentów na rzecz małoletnich dzieci: A. i K. w łącznej kwocie 2.000 zł miesięcznie, a następnie modyfikując stanowisko, w ten sposób, iż ponosi on winę za rozkład pożycia i uznając alimenty na rzecz pozwanej w kwocie 1.500 zł miesięcznie, a na rzecz małoletnich dzieci po 750 zł miesięcznie. Powódka początkowo wyraziła zgodę na rozwód z orzeczeniem winy powoda oraz zasądzeniem alimentów na jej rzecz w kwocie 3.000 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletnich dzieci po 750 zł miesięcznie, jednakże następnie zmodyfikowała swoje stanowisko wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Na uzasadnienie swojego stanowiska powołała, iż oczekuje od powoda wsparcia i opieki ze względu na pogorszenie jej stanu zdrowia.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie XI Wydział Cywilny - Rodzinny sygn. akt XI CR 2826/04 z dnia 3 marca 2008 roku orzeczono rozwód małżeństwa I. C. i M. C. z winy powoda I. C.. Na podstawie pkt III powołanego orzeczenia zasądzone od powoda I. C. na rzecz małoletniego K. C. alimenty w kwocie po 1.200 zł miesięcznie płatne do rąk matki M. C., a w pkt IV zasądzone od powoda I. C. na rzecz pozwanej M. C. tytułem alimentów kwotę 1.500 zł miesięcznie, płatną do dnia 10 każdego kolejnego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności każdej raty. Powyższy wyrok stał się prawomocny z dniem 24 lipca 2008 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w trakcie trwania małżeństwa M. i I. C., pięcioosobowa rodzina żyła na wysokim poziomie - M. C. zajmowała się domem, a I. C. założył wraz z rodziną przedsiębiorstwo - (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. - (...), które bardzo dobrze funkcjonowało.

W 1997 roku M. C. ciężko zachorowała doznając rozległego wylewu mózgu, jednak dzięki staraniom I. C. M. C. została uratowana, a następnie przechodziła długotrwałą rehabilitację.

W sierpniu 1999 roku M. C. dowiedziała się, iż I. C. jest w związku z E. L., do której następnie I. C. na stałe się wyprowadził, a z którego to związku pochodzi dziecko - N., urodzona (...). Od wyprowadzenia się z domu do pewnego etapu procesu rozwodowego pozwany łożył na utrzymanie M. C. oraz ich wspólnych dzieci kwotę około 3.000 zł miesięcznie, a później do orzeczenia rozvodu kwotę 1.500-1.700 zł miesięcznie. I. C. potwierdził, iż przekazał swojej konkubinie kwotę 30.000 zł, co stanowiło wywiązanie się z zawartej z E. L. umowy alimentacyjnej. W chwili orzekania rozvodu I. C. otrzymywał stałe wynagrodzenie w kwocie 3.280 zł netto, a drugie tyle dorabiał dzięki pracom zlecanym przez inne zakłady. I. C. pozostawił M. C. cały majątek wspólnie zgromadzony.

Postanowieniem z dnia 3 marca 2008 roku Sąd Okręgowy w Krakowie sygn. akt XI CR 2826/04, udzielił zabezpieczenia przez zobowiązanie I. C. by na czas trwania procesu rozwodowego łożył na utrzymanie pozwanej M. C. kwotę po 1.500 zł miesięcznie, a na rzecz małoletniego K. C. kwotę po 1.200 zł miesięcznie.

Dowód:

- kserokopia Wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3.03.2008 r. oraz Wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24.07.2008 r. k. 30-31

- kserokopia uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3.03.2009 r. k. 206-211

- kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3.03.2008r. k. 224- 226

W dniu 27 lutego 2002 roku I. C. zawarł z E. L. umowę alimentacyjną, na mocy której strony stwierdziły istnienie obowiązku alimentacyjnego I. C. w stosunku do uprawnionej małoletniej córki N. C., urodzonej (...), a następnie I. C. zobowiązał się z tytułu obowiązku alimentacyjnego miesięcznie wypłacać kwotę 1040 zł z góry za miesiąc do dnia 15-tego każdego miesiąca. Wysokość alimentów została zadeklarowana przez I. C., a umotywowana tą okolicznością, iż M. C. oraz dwójce małoletnich dzieci przekazywał wówczas łączną kwotę 3.000 zł.

Dowód:

- kserokopia Umowy alimentacyjnej k. 185

- częściowo zeznania świadka I. C. k. 230

- częściowo przesłuchanie E. L. k. 173-174

- kserokopia odpisy zwykłego aktu urodzenia N. C. k. 219-220

I. C. na podstawie Umowy sprzedaży z dnia 22 lutego 2007 sprzedał spółce (...) S.A. z siedzibą w W. szesnaście udziałów w spółce (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. za łączną kwotę 120.731,71 zł brutto oraz wierzytelność przysługującą I. C. względem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. za kwotę 1.666,67 zł brutto. Sprzedaż udziałów przez

I. C. była spowodowana koniecznością spłaty zastawu, który wynosił ponad 3.000.000 zł. I. C. z otrzymanej kwoty zapłacił podatek dochodowy. Na sprzedaż udziałów M. C. wyraziła zgodę.

Dowód:

- kserokopia Umowy sprzedaży z dnia 22 lutego 2007 r. k. 19-20
- częściowo zeznania świadka I. C. k. 230
- przesłuchanie powódki M. C. k. 172-173

W dniu 10 marca 2007 roku E. L. pokwitowała odbiór od I. C. kwoty 30.000 zł tytułem zaległych alimentów na rzecz córki N. C., która ta kwota stanowiła częściowe rozliczenie należności alimentacyjnych należnych od lutego 2002 roku. Pozostałe środki ze zbycia udziałów I. C. przeznaczył na spłatę swoich zobowiązań.

Dowód:

- kserokopia Oświadczenia z dnia 10 marca 2007 r. k. 131
- częściowo zeznania świadka I. C. k. 230
- częściowo przesłuchanie E. L.k. 173-174

Na podstawie Umowy sprzedaży z dnia 27 kwietnia 2007 roku, objętej aktem notarialnym (...), sporządzonym przed W. W., notariuszem w B., pozwana E. L. nabyła nieruchomości położoną w K., stanowiącą działkę nr (...) obszaru 0,1900 ha za cenę w kwocie 38.000,00 zł. Pozwana na wyżej opisanej nieruchomości wybudowała dom jednorodzinny, na którego budowę i wyposażenie zaciągnęła kredyt, poręczony przez I. C., na podstawie Umowy Kredytu z dnia 22 maja 2009 roku, z terminem spłaty do dnia 21 sierpnia 2037 roku. Na zabezpieczenie spłaty kredytu, odsetek i innych kosztów i należności, na przedmiotowej nieruchomości została ustanowiona hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 599.880,00 zł.

Dowód:

- kserokopia odpisu zwykłego z księgi wieczystej nr (...) z dnia 24.02.2010 k. 14-18
- kserokopia wypisu aktu notarialnego z dnia 27.04.2007 r. k. 132-134
- częściowo przesłuchanie E. L.k. 173-174

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie z dnia 24 marca 2009 roku sygn. akt III RC 573/08/N zasądzono od pozwanego I. C. na rzecz małoletniej córki N. C. tytułem alimentów kwotę po 700 zł miesięcznie. Pozwana nie występowała o egzekucję świadczeń alimentacyjnych.

Dowód:

- kserokopia Wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie z dnia 24.03.2009r. k. 186
- częściowo przesłuchanie pozwanej E. L.k. 173-174

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 roku Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej - Huty w Krakowie Wydział I Cywilny sygn. akt I Ns 420/09/N ustalono, iż w skład majątku wspólnego M. C. i I. C. wchodzi środki pieniężne w kwocie 122.398,38 zł odpowiadające wartości zbytych, przez I. C. umową sprzedaży z dnia 22 lutego 2007 roku, udziałów w spółce (...) sp. z o.o. w K. oraz wierzytelności przysługującej wobec spółki. Następnie na mocy powyższego postanowienia dokonano podziału majątku wspólnego w ten sposób, iż środki pieniężne przyznano w całości na rzecz uczestnika I. C., od którego zasądzono na rzecz wnioskodawczyni M. C. kwotę 61.199,19 zł tytułem spłaty, płatną w

terminie 2 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w terminie płatności od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

Dowód:

- kserokopia Postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej - Huty w Krakowie z dnia 30.07.2009 r. k. 21

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa Podgórze w Krakowie z dnia 18 kwietnia 2011 roku sygn. akt III RC 997/09/P oddalono powództwo I. C. przeciwko M. C. o obniżenie alimentów.

Dowód:

- kserokopia wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Podgórze w Krakowie z dnia 18.04.2011 r. k. 223

Pismami z dnia 27 stycznia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym(...) P. G. sygn. akt (...) oraz sygn. akt (...), stwierdził, że egzekucje przeciwko dłużnikowi I. C., toczące się na podstawie tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej - Huty w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 23 listopada 2009 roku sygn. akt I Ns 420/09/N oraz tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie, Wydział XI Cywilny Rodzinny z dnia 3.03.2008 sygn. akt XI CR 2826/04, są bezskuteczne. Nadto wskazano, że egzekucja toczy się z wynagrodzenia za pracę dłużnika, z którego miesięcznie potrącenie wynosi 1.968,30 zł. Dłużnik posiada łącznie trzy sprawy, w tym dwie sprawy alimentacyjne i komornik sporządza plan podziału wyżej wymienionej kwoty pomiędzy wierzycieli alimentacyjnych.

Dowód:

- kserokopia pisma Komornika Sądowego P. G. z dnia 27.01.2012 r. sygn. akt (...)k. 22

- kserokopia pisma Komornika Sądowego P. G. z dnia 27.01.2012 r. sygn. akt (...)k. 23

We wrześniu 2012 roku I. C. został zwolniony ze spółki (...) i od tego czasu pracuje w przedsiębiorstwie pozwanej E. L..

Dowód:

- częściowo przesłuchanie pozwanej E. L.k. 173

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych zaoferowanych przez strony. Odnosząc się do treści dokumentów prywatnych - Umowy alimentacyjnej oraz Oświadczenia pozwanej z dnia 10 marca 2007 roku, Sąd uznał dokumenty te za wiarygodne. Już sam fakt, iż w czasie rozprawy rozwodowej I. C. powoływał się na okoliczności wynikające z tych dokumentów, świadczy o tym, że wbrew twierdzeniom powódki dokumenty te nie zostały spreparowane na potrzeby niniejszego postępowania. Logicznym jest również, iż I. C. chciał równo traktować wszystkie swoje dzieci, w związku z czym w Umowie alimentacyjnej wysokość alimentów na rzecz małoletniej córki N. została określona na 1.040 zł, czyli kwotę zbliżoną do kwot przekazywanych na rzecz pozostałych swoich dzieci oraz M. C.. Mając również na uwadze całokształt sprawy, to jest, iż I. C. pozostawał w związku małżeńskim z M. C., będąc jednocześnie w związku konkubentkim z E. L., z którą miał małoletnie dziecko, logicznym jest, iż strony zawarły umowę alimentacyjną, a pozwana chciała mieć zapewnione środki finansowe na utrzymanie dziecka.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadka I. C. oraz przesłuchanie pozwanej E. L., w zakresie w jakim oboje twierdzili, iż I. C. w żaden sposób nie dokładał się do kosztów utrzymania mieszkania, w którym zamieszkiwał razem z pozwaną oraz kosztów utrzymania dziecka, bowiem wszystkie pieniądze przekazywał dobrowolnie na rzecz M. C. i ich wspólnych dzieci. Zeznania o takiej treści są sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem, bowiem nieprawdopodobnym jest, aby dorosły, pracujący człowiek, będący dotychczas przedsiębiorcą pozostawał w całości na utrzymaniu swojej konkubiny, a ta taki stan akceptowała. Co więcej podczas przesłuchania w sprawie rozwodowej przyznał, że ponosi

koszty utrzymania wspólnego mieszkania, mediów, opłaca studia swoje i konkubiny. Nie ma obecnie podstaw do wnioskowania, że świadek będąc wówczas powodem miałby mówić nieprawdę.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Podstawą powództwa w niniejszej sprawie był art. 530 k.c. w z w. z art. 527 § 1 k.c. Zgodnie z tą regulacją, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem przyszłych wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Powołany przepis art. 527 k.c. wyróżnia trzy przesłanki skargi pauliańskiej: pokrzywdzenie wierzycieli, jeżeli skutkiem czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i wiedza lub niezachowanie należytej staranności przy możliwości dowiedzenia się przez osobę trzecią o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Powyższy przepis doznaje modyfikacji w przypadku działań dłużnika, na skutek których doszło do pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli (art. 530 k.c.) wymagane jest wykazanie, iż dłużnik działał z pokrzywdzeniem przyszłych wierzycieli.

Z taką sytuacją mamy miejsce w niniejszej sprawie. Co prawda żądanie powódki nie wskazuje konkretnie jakiej czynności prawnej pomiędzy I. C., a E. L., domaga się uznania za bezskuteczną.

Powódka ogólnikowo wskazuje, iż I. C. posiadał środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży udziałów w spółce (...) sp. z o.o. w K., które miał przekazać w całości konkubinie pozwanej E. L.. Tymczasem jak się podkreśla w doktrynie wyrok uwzględniający skargę pauliańską dla odniesienia zamierzonego skutku, w sentencji powinien określać wierzytelność, której ochronie ma on służyć, czynność prawną, która w całości lub w części zostaje uznana za bezskuteczną, oraz stwierdzać, że jest ona bezskuteczna tylko w stosunku do powoda (por. M. Sychowicz Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania S. Dmowski, M. Sychowicz, H. Ciepła, K. Kołakowski, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, J. Gudowski, G. Bieniek).

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne, a zatem skutek materialny ciężaru dowodu w procesie cywilnym określa, która ze stron poniesie negatywne skutki w przypadku, gdy sąd uzna określone twierdzenia za nieudowodnione, a zasada ta nie doznaje żadnej modyfikacji w przypadku skargi pauliańskiej. Powyższe pozwala również na merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy cywilnej także w sytuacji, gdy sądowi nie udało się w ogóle wyjaśnić stanu faktycznego sprawy. Jeżeli bowiem twierdzenia, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie zostaną udowodnione, to strona procesu może nabyć związane z nimi prawa tylko wtedy, gdy nie spoczywał na niej ciężar dowodu (H. Dolecki (w:) Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym, Wyd. Prawnicze Warszawa 1998 r., str. 58 i 61). Wskazać należy, iż powódka uzasadniając swoje roszczenie opierała się jedynie na własnym przekonaniu, iż I. C. darował E. L. środki pieniężne z przeznaczeniem na zakup nieruchomości w K. oraz wybudowanie, w jej przekonaniu, luksusowego domu. Pozwana niejako wyręczyła powódkę, wskazując, iż w dniu 10 marca 2007 roku I. C. przekazał jej środki pieniężne w kwocie 30.000 zł, jednakże środki te były przeznaczone dla małoletniej córki pozwanej i I. C.- N., a rzeczywistości zostały spożytkowane w całości na zakup w dniu 27 kwietnia 2007 roku nieruchomości w K. (cena zakupu to 38.000 zł). Skoro powódka nie wskazała jakiej czynności prawnej domaga się stwierdzenia bezskuteczności, nie oferując jednocześnie żadnych dowodów potwierdzających okoliczność, że czynność prawna pomiędzy pozwaną i I. C. miała miejsce, Sąd ograniczył badanie przesłanek zasadności powództwa do czynności prawnej z dnia 10 marca 2007 roku, uznając, iż w pozostałym zakresie powódka nie sprostowała wymogom art. 6 k.c., tak więc powództwo należało oddalić.

Skoro rozporządzająca czynność prawna miała miejsce 10 marca 2007 roku, a pierwsza wierzytelność powódki względem dłużnika I. C. powstała dopiero z dniem uprawomocnienia się orzeczenia rozwodowego, to jest z dniem 24 lipca 2008 roku, na mocy którego zasądzono na rzecz M. C. od I. C. kwotę 1.500 zł miesięcznie, druga wierzytelność

powstała na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej - Huty w Krakowie z dnia 30 lipca 2009 roku, zatem w dniu dokonywania czynności I. C. nie był jeszcze dłużnikiem powódki, zatem zgodnie z powoływanym powyżej art. 530 k.c. powódka winna była wykazać, iż dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia jej jako przyszłej wierzycielki. Zaskarżenie przez wierzyciela czynności prawnej dłużnika dokonanej przed powstaniem jego wierzytelności jest dopuszczalne tylko w wypadku, gdy dłużnik w chwili dokonywania czynności zdawał sobie sprawę lub przynajmniej mógł zdawać sobie sprawę przy zachowaniu należytej staranności, że w przyszłości będzie odpowiadał za dług i dokonał czynności w celu pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Działanie dłużnika musi być nastawione na pomniejszenie swego majątku w celu uczynienia niemożliwym zaspokojenia przyszłego wierzyciela albo ograniczenia takiej możliwości. Powyższe wskazuje, iż niezbędne jest udowodnienie nie tylko faktu, że zawierając kwestionowaną czynność prawną dłużnik liczył się z tym, iż w związku ze swoją działalnością może mieć w przyszłości wierzycieli, ale niezbędne jest udowodnienie, że przez czynność miał zamiar pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Ustawodawca wyraźnie rozróżnia, więc sytuację z art. 527§1 k.c., gdzie dłużnik musi działać ze świadomością pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli oraz z art. 530 k.c., gdzie na wierzycielu spoczywa ciężar udowodnienia działania dłużnika z zamiarem pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela. Wskazanie na zamiar prowadzi do wniosku, że ustawodawca wymaga celowego dążenia do pokrzywdzenia wierzyciela, nie jest wystarczająca tylko świadomość możliwości pokrzywdzenia (por. wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 9 listopada 2011 r. II CSK 64/2011 LexPolonica nr 3049896; Wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 6 marca 2009 r. II CSK 592/2008 LexPolonica nr 2073253]. Działanie dłużnika musi być rozmyślnym dążeniem do uwolnienia się od spełnienia zobowiązania, którego powstanie w przyszłości jest realne.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wyłuszczyć dwie zasadnicze kwestie. Pierwszą jest okoliczność, iż orzeczenie o rozwiązaniu małżeństwa powódki z I. C. nie było kwestią pewną, zwłaszcza biorąc pod uwagę końcowe stanowisko M. C., która powołując się na pogorszenie się jej stanu zdrowia wносиła o oddalenie powództwa. Po drugie I. C. przez cały okres trwania rozprawy rozwodowej, ale także wcześniej, to jest po jego wyprowadzeniu się od powódki, płacił na rzecz M. C. oraz ich wspólnych dzieci stosunkowo wysokie alimenty w wysokości około 3.000 zł. Zwrócić również należy uwagę na okoliczność, iż powódka z wnioskiem o zabezpieczenia uiszczania należności alimentacyjnych wystąpiła na końcowym etapie postępowania rozwodowego, a postanowienie Sądu w tym zakresie uzyskała 3 marca 2008 roku, czyli tego samo co dnia, co wyrok rozwodowy Sądu I instancji. W tej sytuacji ciężko uznać, by I. C. przekazując swojej konkubinie E. L. dnia 10 marca 2007 r. środki pieniężne działał w bezpośrednim zamiarze pokrzywdzenia swojej przyszłej wierzycielki. I. C. co prawda cały czas wyrażał, w czasie postępowania rozwodowego, chęć płacenia alimentów na rzecz swojej byłej żony oraz syna i nie uchylał się od tego obowiązku. Podkreślenia wymaga okoliczność, że alimenty na rzecz współmałżonka w sprawie o rozwód nie są zasądzone obligatoryjnie i ich wymiar zależy od tego czy rozwód jest orzekany z wyłącznej winy jednej ze stron i wówczas jest on wyższy, względnie z winy obu stron i ich wymiar jest wówczas niższy sprowadzany do zlikwidowania niedostatku. Nie bez znaczenia jest też fakt, że powódka konsekwentnie sprzeciwiała się rozwodowi i wносиła o jego oddalenie stąd też w konsekwencji nie powstałyby żadne wierzytelności na jej rzecz z tytułu alimentów jak i też z tytułu podziału majątku dorobkowego. Brak więc podstaw do twierdzenia, że dłużnik miał świadomość w 2007 r. jakie powstaną ostatecznie wierzytelności i w jakiej wysokości. Odnosząc się zaś do wierzytelności wynikającej z podziału majątku wspólnego, należy podkreślić, iż strony podziałem majątku objęły jedynie wierzytelność z tytułu sprzedaży udziałów w spółce (...) spółka z o.o. z siedzibą w K.. Co prawda konsekwencją orzeczenia rozwodowego jest przeprowadzenie podziału majątku wspólnego, jednakże w niniejszej sprawie I. C. pozostawił cały majątek M. C., nie domagając się jego podziału.

Podkreślenia wymaga jeszcze jedna okoliczność, która legła u przyczyn oddalenia powództwa. Powódka nie zdołała wykazać, iż przekazana 10 marca 2007 roku kwota nie została przekazana tytułem zaległych alimentów na rzecz córki N.. Jak już wyżej wskazywano, Sąd nie znalazł powodów by odmówić wiary twierdzeniom pozwanej, iż przedmiotowa kwota nie stanowiła wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego względem ich wspólnego dziecka, a tym samym wypełnienie ustawowego obowiązku nałożonego na rodzica zaspokajania potrzeb dziecka oraz wywiązania się z zawartej, niedługo po urodzeniu się córki N., umowy alimentacyjnej. Na marginesie tylko należy zwrócić uwagę, iż skoro powódka powołuje się na pozorną czynność prawnej z dnia 10 marca 2007 roku, a tym samym jej nieważność, nie musiała swojej ochrony poszukiwać na gruncie przepisów o skardze pauliańskiej. Jak powszechnie przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie skarga pauliańska nie może mieć zastosowania do czynności prawnej dłużnika polegającej

na spełnieniu świadczenia wobec wierzyciela, nawet gdyby ta czynność prowadziła do pokrzywdzenia pozostałych wierzycieli. Dłużnik ma bowiem obowiązek spełnić świadczenie i nie można czynić mu zarzutu z wypełnienia tego obowiązku (por. WyrokoSądu Najwyższego - Izba Cywilna Hz dnia 23 listopada 2005 r.HII CK 225/05, Legalis, K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 2, Wyd. 6, Warszawa 2011). W niniejszej sprawie wątpliwości może co prawda budzić okoliczność, iż obowiązek alimentacyjny ciążył na I. C. od chwili urodzenia się córki N., a został on określony na podstawie zawartej w dniu 27 lutego 2002 roku Umowy alimentacyjnej, a świadczenie w dużej mierze zostało spełnione dopiero 10 marca 2007 roku. Należało jednak mieć na względzie, iż dłużnik powódki do dnia 3 marca 2008 roku dobrowolnie przekazywał świadczenia alimentacyjne na rzecz powódki, wydając na to niemal całe zarobione środki.

Podkreślenia wymaga, iż nawet w przypadku uznania, że czynność z dnia 10 marca 2007 roku stanowiła darowiznę na rzecz pozwanej, a nie była świadczeniem alimentacyjnym, to i tak powództwo podlegało oddaleniu.

W niniejszej sytuacji nie wykazano związku przyczynowego pomiędzy przekazaniem w dniu 10 marca 2007 roku środków pieniężnych na rzecz E. L., a powstaniem po stronie I. C. stanu niewypłacalności lub niewypłacalnością w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Wierzyciel, chroniony jest poprzez ten przepis tylko przed działaniami dłużnika, które zmierzają do obniżenia wartości jego majątku. Tymczasem w niniejszej sprawie I. C. po przekazaniu środków pieniężnych E. L.nadal regulował swoje zobowiązania alimentacyjne względem powódki i syna, co rocznie wynosiło niemal 36.000 zł, a więc więcej aniżeli pozwana otrzymała od I. C.. Problemy z egzekucją pojawiły się dopiero w późniejszym czasie kiedy dłużnik po wycofaniu udziałów w spółce za zgodą zresztą samej powódki nie miał już tak dużych dochodów i nie regulował swoich zobowiązań w pełnej wysokości.

Na marginesie powyższych rozważań należy zwrócić również uwagę na tę okoliczność, że nawet ewentualny wyrok uwzględniający powództwo nie dawałby jeszcze powódce podstaw do wszczęcia egzekucji przeciwko pozwanej jej majątku osobistego tj. w szczególności w zakupionej przez nią nieruchomości.

SSO Irena Choma

Sekr.

- odnotować uzasadnienie,
- odpis wyroku z uzasadnieniem przesłać powódce,
- kal. 14 dni